

Justitieministeriet
Kriminalpolitiska avdelningen

Hänv. Justitieministeriets begäran om utlåtande 28.11.2006 8/66/2005

Ärende: Justitieministeriets förslag till statsrådsförordning om åklagarämbetet, om åklagarämbetenas verksamhetsområden och huvudsakliga verksamhetsställen, om ändring av förordningen om riksåklagarämbetet samt justitieministeriets förslag till ministerieförordning om åklagarämbetenas servicebyråer

Justitieministeriet har bitt Svenska Finlands folkting ge ett utlåtande om ministeriets förslag till förordningar som har samband med åklagarämbetet. Svenska Finlands folkting (nedan Folktinget) har tagit del av förslagen och avger i det följande sitt utlåtande.

Justitieministeriet föreslår att det bildas 15 lokala åklagarämbeten i landet, så att endast landskapsåklagarämbetet i landskapet Åland kvarstår med svenska som förvaltningspråk. De 14 åklagarämbetena på fastlandet kommer alltså enligt förslaget att ha finska som förvaltningspråk. För att säkerställa rättstjänster på svenska föreslår ministeriet särskilda krav på kunskaper i svenska för en del av åklagarna. Enligt regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om häradsåklagare, lagen om landskapsåklagarämbetet i Åland och 11 § i lagen om allmänna åklagare (RP 84/2006 rd) kommer det att finnas åklagarämbeten som inom sina respektive områden har servicebyråer med olika språklig indelning.

Folktinget gav i maj 2006 ett utlåtande till justitieministeriet om regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om häradsåklagare samt vissa lagar som har samband med den (9.5.2006). Folktinget konstaterade då det viktiga i att de åklagarämbeten i landet som har svenska som majoritetsspråk bevaras. Om detta inte är möjligt bör det åtminstone finnas områden inom åklagarämbetena med svenska som majoritetsspråk. Utöver detta efterlyste Folktinget explicita bestämmelser om språkkrav för de åklagare som tjänstgör inom tvåspråkiga områden med finska som majoritetsspråk och de områden, dvs. nuvarande härad, som har svenska som majoritetsspråk. Folktinget ansåg att bestämmelser om både åklagarämbetenas verksamhetsområden och åklagarnas språkkunskaper bör utfärdas på lagnivå.

Folktingets medlem i statens regionindelingsdelegation har utöver detta anmält avvikande mening, när delegationen gav ett utlåtande om åklagarväsendets lokalförvaltning vid sitt möte 15.11.2006.

Med detta som utgångspunkt understryker Folktinget att justitieministeriets aktuella förslag på längre sikt kan få allvarliga konsekvenser för åklagarväsendets möjligheter att erbjuda rättstjänster på svenska. Folktinget kommenterar förslagen i det följande.

1. Särskilda krav på kunskaper i svenska för en del av åklagarna

Enligt 8 § i den föreslagna statsrådsförordningen om åklagarämbetet skall det finnas ett antal åklagartjänster med särskilda kunskaper i svenska. Folktinget ser det som positivt att justitieministeriet kommer med ett konkret förslag vars syfte är att säkerställa behovet av rättstjänster på svenska. Folktinget konstaterar emellertid att förslaget trots detta innebär en klar försämring i jämförelse med nuläget. Svagheten i förslaget ligger i att dessa åklagartjänster inte är anknutna till åklagarämbetenas verksamhetsområden, dvs. områden med svenska som majoritetsspråk. Det här betyder i praktiken att antalet åklagartjänster med särskilda kunskaper i svenska i framtiden kommer att vara beroende av den politiska viljan. Nya reformer, i likhet med det aktuella produktivetsprogrammet för statsförvaltningen, kan resultera i att antalet åklagartjänster med särskilda kunskaper i svenska minskas. Eftersom ministeriets förslag saknar förankring i verksamhetsområden med svenska som majoritetsspråk ger bestämmelserna ingen garanti för att medborgarnas behov av rättstjänster på svenska uppfylls i ett längre tidsperspektiv.

2. Krav på språkkunskaper för övrig personal

I justitieministeriets förslag saknas bestämmelser om språkkunskaper för den övriga personalen, vilka är nödvändiga ifall de åklagarämbeten som har svenska som majoritetsspråk går förlorade. Riksdagens lagutskott har uppmärksammat detta i sitt betänkande (LaUB 19/2006 rd) om den regeringsproposition som förordningarna har samband med. Lagutskottet konstaterar bland annat "När det lokala åklagarväsendet organiseras måste det därför ses till att åklagarna har behövliga språkkunskaper och dessutom att den övriga personalen vid en lokal enhet har sådana språkkunskaper som motsvarar behoven inom verksamhetsområdet.". Folktinget omfattar lagutskottets yttrande och uppmanar justitieministeriet att bereda bestämmelser om den övriga personalens språkkunskaper i enlighet med lagutskottets betänkande.

Folktinget konstaterar vidare att justitieministeriet inte har definierat var de åklagare som har särskilda kunskaper i svenska i praktiken skall tjänstgöra. Folktinget frågar sig också vad man i regeringens proposition avser med att det kommer att finnas åklagarämbeten som inom sina respektive områden har *servicebyråer med olika språklig indelning*. Därtill hänvisar Folktinget till att lagutskottet förutsätter att åklagare och övrig personal har sådana språkkunskaper som motsvarar

behoven *inom verksamhetsområdet*. Folktinget förutsätter att justitieministeriet klarlägger dessa skrivningar samt kopplingen till åklagarämbetenas verksamhetsområde innan de avsedda organisationsförändringarna genomförs.

Svenska Finlands folkting uppmanar justitieministeriet att beakta ovannämnda synpunkter.

Helsingfors den 15 december 2006

SVENSKA FINLANDS FOLKTINGS FÖRVALTNINGSDELEGATION

Bo-Sanfrid Höglund
ordförande

Kristina Beijar
språkskyddssekreterare